

นามนาม ตอนที่ ๑ สามัญศัพท์

๓ การันต์ในนปุงสกลิงค์

๓. อ การันต์ในนปุงสกลิงค์แจกอย่าง กุล (ตระกุล) ดังนี้

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ปจมา	กุล	กุลานิ (กุลลา)
ทุติยา	กุล	กุลานิ (กุลเล)
ตติยา	กุลเณ	กุลเอหิ กุเลภิ
จตุตถิ	กุลสฺส กุลา ย กุลตถ	กุลาน
ปณจมี	กุลสฺมา กุลมฺหา กุลลา	กุลเอหิ กุเลภิ
ฉฎฐิ	กุลสฺส	กุลาน
สप्तมि	กุลสฺมิ กุลมฺหิ กุเล	กุลเลสฺ
อาลปน	กุล	กุลานิ (กุลลา)

การทำตัว กุล (ตระกุล) ดังนี้

กุล ศัพท์เดิมคือ กุล อ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง สิ ปจมาวิภัตติ ฝ่ายเอก
วจนะ แปลง สิ เป็น อ สำเร็จรูปเป็น กุล กุล แปลว่า อ.ตระกุล ฯ

กุลานิ ศัพท์เดิมคือ กุล อ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง โย ปจมาวิภัตติ ฝ่าย
พหุวจนะ ทีฆะ อ เป็น อา แปลง โย เป็น นิ สำเร็จรูปเป็น กุลานิ กุลานิ
แปลว่า อ.ตระกุล ท. ฯ

กุล ศัพท์เดิมคือ กุล อ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง อ ทุติยวิภัตติ ฝ่ายเอก
วจนะ ลง อ คง อ ไร่ สำเร็จรูปเป็น กุล กุล แปลว่า ซึ่งตระกุล, สูตระกุล,
ยังตระกุล, สันตระกุล, ตลอดตระกุล, กะตระกุล, เฉพาะตระกุล ฯ

กุลานี ศัพท์เดิมคือ กุลอการันต์ในนปุงสกลิงค์ลง โยหุตติยาวิภัตติ ฝ่ายพหู
วจนะ ทีฆะ อ เป็น อา แปลง โย เป็น นิ สำเร็จรูปเป็น กุลานี แปลว่า ซึ่ง
ตระกูล ท., สูตระกูล ท., ยังกตระกูล ท., สิ้นตระกูล ท., ตลอดตระกูล ท.,
กะตระกูล ท., เฉพาะตระกูล ท. ฯ

กุลเลน ศัพท์เดิมคือ กุล อ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลงนาตติยาวิภัตติฝ่ายเอก
วจนะแปลง อ กับ นา เป็น เอน สำเร็จรูปเป็น กุเลน กุเลน แปลว่า ด้วย
ตระกูล, โดยตระกูล, อันตระกูล, ตามตระกูล, เพราะตระกูล, มีตระกูล, ด้วย
ตระกูล, ข้างตระกูล, ทางตระกูล ฯ

กุลเลหิ ศัพท์เดิมคือ กุล อ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง หิ ตติยาวิภัตติ ฝ่าย
พหูวจนะ ลง หิ คง หิ ไว้ แปลง อ เป็น เอ สำเร็จรูปเป็น กุเลหิ กุเลหิ
แปลว่า ด้วยตระกูล ท., โดยตระกูล ท., อันตระกูล ท., ตามตระกูล ท.,
เพราะตระกูล ท., มีตระกูล ท., ด้วยตระกูล ท., ข้างตระกูล ท., ทางตระกูล
ท. ฯ

กุลเลภิ ศัพท์เดิมคือ กุล อ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง หิ ตติยาวิภัตติ ฝ่าย
พหูวจนะ แปลง หิ เป็น ภิ แปลง อ เป็น เอ สำเร็จรูปเป็น กุเลภิ กุเลภิ
แปลว่า ด้วยตระกูล ท., โดยตระกูล ท., อันตระกูล ท.,ตามตระกูล ท.,
เพราะตระกูล ท., มีตระกูล ท., ด้วยตระกูล ท., ข้างตระกูล ท.,ทางตระกูล
ท. ฯ

กุลสสุ ศัพท์เดิมคือ กุล อ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง ส จตุตถีวิภัตติ ฝ่าย
เอกวจนะ ลง ส คง ส ไว้ แล้วลง ส อาคม สำเร็จรูปเป็น กุลสสุ กุลสสุ
แปลว่า แก่ตระกูล, เพื่อตระกูล, ต่อตระกูล ฯ

กุลาย ศัพท์เดิมคือ กุล อ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง ส จตุตถีวิภัตติ ฝ่าย
เอกวจนะ แปลง อ กับ ส เป็น อาย สำเร็จรูปเป็น กุลาย กุลาย แปลว่า
แก่ตระกูล, เพื่อตระกูล, ต่อตระกูล ฯ

กุตตถุ คัมภีร์เดิมคือ กุ อการันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง ส จตุตถีวิภัตติ ฝ่ายเอก
วจนะ แปลง ส เป็น ตถุ สำเร็จรูปเป็น กุตตถุ กุตตถุ แปลว่า แก่ตระกูล,
เพื่อตระกูล, ต่อตระกูล ฯ

กุตานํ คัมภีร์เดิมคือ กุ อ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง นํ จตุตถีวิภัตติฝ่ายพหุ
วจนะ ทีฆะ อ เป็น อา ลง นํ คง นํ ไว้ สำเร็จรูปเป็น กุตานํ กุตานํ แปลว่า
แก่ตระกูล ท., เพื่อตระกูล ท., ต่อตระกูล ท. ฯ

กุตสุมา คัมภีร์เดิมคือ กุ อ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง สุมา ปัลลยมีวิภัตติ
ฝ่ายเอกวจนะ ลง สุมา คง สุมา ไว้ สำเร็จรูปเป็น กุตสุมา กุตสุมา แปลว่า
แต่ตระกูล, จากตระกูล, กว่าตระกูล, เหตุตระกูล ฯ

กุตมฺหา คัมภีร์เดิมคือ กุ อ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง สุมา ปัลลยมีวิภัตติ
ฝ่ายเอกวจนะ แปลง สุมา เป็น มฺหา สำเร็จรูปเป็น กุตมฺหา กุตมฺหา
แปลว่า แต่ตระกูล, จากตระกูล, กว่าตระกูล, เหตุตระกูล ฯ

กุตลา คัมภีร์เดิมคือ กุ อการันต์ในนปุงสกลิงค์ลง สุมาปัลลยมีวิภัตติ ฝ่ายเอก
วจนะ แปลง อ กับสุมาเป็นอา สำเร็จรูปเป็ กุตลากุ แปลว่าแต่ตระกูล, จาก
ตระกูล, กว่าตระกูล, เหตุตระกูล ฯ

กุเลหิ คัมภีร์เดิมคือ กุ อ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลงหิปัลลยมีวิภัตติ ฝ่ายพหุ
วจนะ แปลง อ เป็น เอ ลง หิ คง หิ ไว้ สำเร็จรูปเป็น กุเลหิ กุเลหิ แปลว่า
แต่ตระกูล ท., จากตระกูล ท., กว่าตระกูล ท., เหตุตระกูล ท. ฯ

กุเลภิ คัมภีร์เดิมคือ กุ อ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลงหิปัลลยมีวิภัตติ ฝ่ายพหุ
วจนะ แปลงอเป็น เอ แปลง หิ เป็น ภิ สำเร็จรูปเป็น กุเลภิ กุเลภิ
แปลว่า แต่ตระกูล ท., จากตระกูล ท., กว่าตระกูล ท., เหตุตระกูล ท. ฯ

กุตสฺส คัมภีร์เดิมคือ กุ อการันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง ส ฉัญฉีวิภัตติ ฝ่ายเอก
วจนะ ลง ส คง ส ไว้ แล้วลง สฺ อาคม สำเร็จรูปเป็น กุตสฺส กุตสฺส แปลว่า
แห่งตระกูล, ของตระกูล, เมื่อตระกูล ฯ

กุลานํ ศัพท์เดิมคือ กุล อ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง นํ ัญญิจีวิกัตติ ฝ่ายพหู
วจนะ ทีฆะ อ เป็น อาลง นํ คง นํ ไร่ สำเร็จรูปเป็น กุลานํ กุลานํ แปลว่า
แห่งตระกูล ท., ของตระกูล ท.,เมื่อตระกูล ท.ฯ

กุลสมัย ศัพท์เดิมคือกุล อ การันต์ในนปุงสกลิงค์ลงสมัย สัตตมีวิกัตติฝ่ายเอก
วจนะลง สมัย คง สมัย ไร่สำเร็จรูปเป็น กุลสมัย กุลสมัย แปลว่า ในตระกูล,
ใกล้ตระกูล, ที่ตระกูล, ครั้นเมื่อตระกูล, ในเพราะตระกูล, เนื้อตระกูล, บน
ตระกูล, ณ ตระกูล ฯ

กุลมฺหิ ศัพท์เดิมคือ กุล อ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง สมัย สัตตมีวิกัตติ ฝ่าย
เอกวจนะแปลง สมัย เป็น มฺหิ สำเร็จรูปเป็น กุลมฺหิ กุลมฺหิ แปลว่า ใน
ตระกูล, ใกล้ตระกูล, ที่ตระกูล, ครั้นเมื่อตระกูล, ในเพราะตระกูล, เนื้อ
ตระกูล, บนตระกูล, ณ ตระกูล ฯ

กุลเ ศัพท์เดิมคือ กุล อ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง สมัย สัตตมีวิกัตติ ฝ่าย
เอกวจนะ แปลง อ กับ สมัย เป็น เอ สำเร็จรูปเป็น กุเล กุเล แปลว่า ใน
ตระกูล, ใกล้ตระกูล, ที่ตระกูล, ครั้นเมื่อตระกูล, ในเพราะตระกูล, เนื้อ
ตระกูล, บนตระกูล, ณ ตระกูล ฯ

กุลลฺสุ ศัพท์เดิมคือ กุล อ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง สุ สัตตมีวิกัตติ ฝ่าย
พหูวจนะ แปลง อ เป็น เอ ลง สุ คง สุ ไร่ สำเร็จรูปเป็น กุเลสุ กุเลสุ
แปลว่า ในตระกูล ท., ใกล้ตระกูล ท., ที่ตระกูล ท., ครั้นเมื่อตระกูล ท., ใน
เพราะตระกูล ท., เนื้อตระกูล ท., บนตระกูล ท., ณ ตระกูล ท. ฯ

กุล ศัพท์เดิมคือ กุล อ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง สิ อาลปนนะวิกัตติ ฝ่าย
เอกวจนะ ลง สิ ลบ สิ เสีย สำเร็จรูปเป็น กุล กุล แปลว่า แน่ตระกูล,
ดูก่อนตระกูล, ข้าแต่ตระกูล ฯ

กุลานี ศัพท์เดิมคือ กุล อ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง โย อาลปนะวิภัตติ
 ฝ่ายพหูวนะ ทีฆะ อ เป็น อา แปลง โย เป็น นิ สำเร็จรูปเป็น กุลานี กุลา
 นิ แปลว่า แเน่ตระกูล ท., ลูก่อตระกูล ท., ข้าแต่ตระกูล ท.ฯ

ศัพท์เหล่านี้แจกเหมือน กุล (ตระกูล)

องค (องค์)	ฉตุต (ฉัตร, ร่ม)	อิณ (หนี้)
ชล (น้ำ)		
อุทร (ท้อง)	ตล (พื้น)	โอฏฐ (ริมฝีปาก)
ธน (ทรัพย์)		
กฏ (ไม้)	ปณฺณ (ใบไม้, หนังสือ)	กมล (ดอกบัว)
ผล (ผลไม้)		
ฉมร (เรือน)	พล (กำลัง, พล)	จกฺก (จักร, ล้อ)
ภตฺต (ข้าวสวย)		
มชฺช (น้ำเมา)	รตน (แก้ว)	ยนฺต (ยนต์)
วตฺถ (ผ้า)		
รฏฺฐ (แว่นแก้ว)	สกฏฺฐ (เกวียน)	

ตัวอย่างการแจก ยนฺต (ยนต์) เหมือน กุล (ตระกูล) ดังนี้
 อ การันต์ในนปุงสกลิงค์แจกอย่าง ยนฺต (ยนต์) ดังนี้

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหูวนะ
ปจฺมา	ยนฺตํ	ยนฺตานิ
ทฺตุติยา	ยนฺตํ	ยนฺตานิ
ตฺตติยา	ยนฺเตน	ยนฺเตหิ ยนฺเตภิ

โครงการพัฒนาบทเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลี

จตุตถิ	ยนุตสฺส ยนุตาย ยนุตตถิ	ยนุตานํ
ปลฺจมี	ยนุตสฺมา ยนุตมฺหา ยนุตา	ยนุตฺเทหิ ยนุตฺเทภิ
ฉฎฺฐิ	ยนุตสฺส	ยนุตานํ
สत्ตมึ	ยนุตสฺมึ ยนุตมฺหิ ยนุ เต	ยนุตฺเตสุ
อาลปนํ	ยนุต	ยนุตานิ